

שובתי ה' גליון

מטרתנו: להאיר ענין מבקשי ה', לסייע ליבנם בעסקן פנימיות תורת החסידות במושגת רבינו הבעל שם טוב ותלמידיו הקדושים ולדעת את המעשה אשר יעשוון לקיים מצוות ה' באופן הראוי ובכוונה נכונה

מצורף:
הקדמה מספר
שפתי חן לשבת

חן החסידות

ביאור מאמר אחד מספרי חסידות
עם הקדמות וכללים מספרי שפתי חן, וביאור משולב

ספר השבוע:

אוהב ישראל (ד"ה ואלה המשפטים)

הקדמות וכללים

חן השבוע

מאמר התבוננות בענין הפרשה והזמן

מי כפף את הראש?

הננו נמצאים כעת ערב שבת פרשת שקלים, שבת מברכים חודש אדר, שבת פרשת משפטים, זאת אומרת שנכנסים כעת אל תקופה חדשה, תקופה שְמִיָּה של ארבע פרשיות עם שבתות מאירים, שבכל שבת מאלו ד' פרשיות מאיר את אחד של השם הוי"ה ברוך הוא, ובשבת שקלים מאיר את ה' תנאה (כמבואר בשפתי חן לארבע פרשיות), וידועים דברי הרה"ק רבי ר' פנחס מקאריץ זלה"ה שאמר שהוא ממתין כל השנה על הארבע פרשיות כי אז יוכל זיך זעהן מיטן אויבערשטן, ואלו הארבע שבתות הם הכנה להתחדשות בריאת העולם בחודש ניסן, זמן בריאת העולם בפועל המעשה.

והוסיף הרב הקדוש מרוזין זלה"ה בשם צדיקים, שבארבע פרשיות יכול כל אחד לראות את עצמו עם הש"ת, כיון שהארבע פרשיות הם כנגד ארבע אותיות הוי"ה ברוך הוא, ארבע אותיות הרחמים, וכשהאדם מקדש ומטהר את עצמו נעשה כלי להשראת השכינה עליו, ואמר שלזה אנו מבקשים אור פְּנִיָּה עֲלֵינוּ אָדוֹן נְשָׂא, כי כשהאדם משוקע בתאוות אין אור השכינה יכולה להאיר עליו, אבל כשיעזור השם יתברך שנוכח לעשות איזה הכנה, לקדש ולטהר עצמינו להיות כלי מוכן להשראת השכינה, אז בודאי ישיפע הקב"ה עלינו אור הפנים.

והנה, ידוע דברי המדרש הנפלא, שמשנה רבינו היה דואג ואומר 'כשאני מת אין אני נזכר', אמר לו הש"ת, כמו שכעת אתה עומד ומונה את ראש בני ישראל ובוזה אתה זוקף את ראשן, כך בכל שנה ושנה כשיהיו בני ישראל קורין בתורה פרשת שקלים, יעמוד שם משה רבינו ויזקוף את ראשן, והיה מרגלא בפומיה של הרה"ק רבי איציקל מפשעווארסק זלה"ה לומר בשם הרה"ק משינאווא זלה"ה, שהוא מוכן זיך צו שעכטן על אמיתת המדרש הזה, שכן הוא במציאות בפועל ממש בכל שנה ושנה כשקורין פרשת שקלים, שבכל בית המדרש שבעולם מופיע אורה גדול וקדוש, זה משה רבינו בכבודו ובעצמו, והולך ומתקרב אל כל אחד ואחד ומגביה את ראשו לעמוד בקומה זקופה, וסיים הרה"ק רבי איציקל בלשון קדשו: הגם שדברי המדרש אינם צריכין חיזוק, אך הרה"ק משינאווא לגודל אמונתו הביע מסירת נפשו על דברי חכמינו ז"ל בלשון כזה. ולכאורה יש להתבונן: א] מה הכוונה של זוקף

(ה) **תפארת ומלכות:** הגם שעיקר בריאת העולם היה כדי להטיב לבריותיו, מכל מקום לא היה אפשר להתחתנים לסבול את האור כי טוב הזה כמו שהוא בשורשו, והיינו רחמים וחסדים בלי שום זכות, כי היה להם נהמא דכיסופא, כעני המקבל פרוטה שמתבייש מפני הנותן, לפיכך עשה הש"ת שלא יתנהג העולם ישירות על ידי הנהגת הכתר, רק צמצם והסתיר את אור הכתר בלבושים וספירות, עד שנבראו הספירות **תפארת ומלכות** שבהם הוא עיקר הנהגת העולם הזה. (א)

(ו) **המתקת הדין:** בספירות **תפארת ומלכות** ישנה הנהגה חדשה, שהכל הולך על פי מדת הדין והמשפט כפי הזכות והחוב של בני אדם. (ב) כאשר מטיבים מעשיהם אז גם מדת הדין מתעלה ומזדכך עד שגם היא מסכמת להטיב להאדם, שזה נקרא המתקת הדין, ואז יורד שפע הכתר דרך ה"ג תיקוני דיקנא אל **תפארת ומלכות**, ומאירים החסדים והרחמים בהתגלות במלוא הדרו, ונשפע להאדם כל טוב וחסד. (ג)

(ז) **התגברות הדין:** אבל אם חס ושלום אינם מתנהגים כראוי, אז מתחזקת מדת הדין אצל **תפארת ומלכות** ואינה מסכמת חס ושלום להטיב, ואז משתנה שפע היורד חן הכתר כפי צורת מדת הדין, כי אף שהארת הכתר היא כולה רחמים גמורים, מכל מקום כשמצמצם היורד ומתלבש במדת הדין משתנה צורת השפע בעיני המקבלים, עד שנראה להם כאילו הוא דין גמור מצד הלבוש והכלי שהסתיר ושינה את צורתו האמיתית של השפע. (ד) ולזה נקרא **תפארת** בשם **זעיר אנופי**, להורות שהקב"ה מקטין ומזעיר את האור שלא יתפשט בלי גבול, ותלה אותו לפי מעשי בני אדם. (ה)

(ח) **תכלית העבודה:** ונמצא שעיקר תכלית העבודה בתורה ובמצוות הוא להכשיר מעשינו, כדי שיזדכך ויתמתק הנהגת הדין והמשפט (תפארת ומלכות), ואז יתגלה גודל הרחמים והחסד של הש"ת שרוצה להטיב לבריותיו, וכל השפע היורד מן הרצון העליון (כתו) ישאר בטוהרתו, ויושפע כל טוב וחסד לבני אדם. (ו)

(א) **עשר ספירות:** הש"ת משפיע בכל רגע שפע חיות לכל הנבראים דרך העשר ספירות הקדושות, שהם: כתר חכמה בינה, חסד גבורה תפארת, נצח הוד יסוד מלכות (ב). ואלו העשר ספירות מתחלקים לחמשה (מרומזים בד' אותיות שם הוי"ה וקוצו של דוח) שהם, **כתו, חכמה, בינה, תפארת** [שבתוכו מתחברים כל ששה ספירות חג"ת נה"ל], ו**מלכות**. (ג) וסדר ההשתלשלות זה אחר זה הוא כדלהלן:

(ב) **כתו:** מתחילה ברא הש"ת ספירת כתר הנקרא **רצון העליון**, ששם מתגלה רצונו הטוב האמיתי של בריאת העולם, שכל עיקרו הוא רק להטיב לבריותיו, ושם אין שום מציאות של זכות וחובה כלל, רק גילוי מדת הרחמים להטיב לכולם אף בלי זכות כלל, אך ורק מפני שרצונו להטיב. (ד)

(ג) **י"ג תיקוני דיקנא:** האופן איך הקב"ה משפיע הארת כתר למטה, הוא על ידי צינורות דקים הנרמזים באדם התחתון בהזקן שלו, וכמו שיש לאדם התחתון י"ג חלקים בתוך הזקן, כך יש למעלה בספירת הכתר י"ג **מכילין** [שבילין] **רחמים** שהם י"ג מדות שאמרם משה רבינו: **אל, רחום, ורחום, ארה, אפים, ורב חסד, ואמת, נצר חסד, לאלפים, נשא עון, ונפשה, וחסד, ונקה.** ונקראים י"ג **תיקוני דיקנא קדישא** (י"ג תיקונים של הזקן הקדוש), ובאלו ה"ג מדות הקב"ה מרחם על התחתונים ומשפיע להם אפילו כשאינם ראויים לפי מעשיהם. (ה)

(ד) **י"ג תיקונים דמיכה:** ה"ג תיקונים שזכרנו שאמרם משה רבינו, הם רק הצינורות ומעברים שעל ידם עובר השפע ויוצא להעולמות התחתונים, אבל עצם אור השפע העובר בתוך הצינורות הם ה"ג תיקונים שאמרם מיכה: **מי אל פְּמֹךְ, נְשֵׂא עֹן, וְעֹבֵר עַל פְּשָׁע, לְשֹׂאֵיט נְהַלְתָּ, לֹא הִחַזֵּק לְעַד אָפֶן, כִּי חָפַץ חֶסֶד הוּא, יִשׁוּב יְרַחֲמֵנו, יִכְבַּשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְיִתְשַׁלַּח בְּמַצְלוֹת יָם כֵּל חַטָּאתָם, תִּתֵּן אֶמֶת לְעַעֲקֵב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם, אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם, מִיַּמֵּי קְדָם.** אלו ה"ג תיקונים הם עצם ושורש התגלות רצונו הקדום להטיב לבריותיו. (ו)

חן המקור

א. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ה'. ב. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה י'. ג. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה י' עמ' רא. ד. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה י' עמ' ר-ר. ה. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה י' עמ' קט-קל ושם באות כו. ז. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ז' עמ' א ועין עוד שם בליות חן אות א, ובשפתי חן הכללי הקדמה ז' עמ' קט-קל ושם באות כא. ח. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה י' עמ' רג באות כט. ט. ראה באריכות בשפתי חן הכללי הקדמה ה' איך שכל השינויים הם רק לגבי המקבלים אבל לא בעצם האור. י. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ז' עמ' קט-קל ושם באות כא. יא. ראה בשפתי חן הכללי הקדמה כו בענין יחוד קוב"ה ושכינתו הנגזר על ידי עבודתו, וראה שם בסוף הפרק בענין המשכת שפע ה"ג מדות על ידי זה.

הקדמה

הנהגה פרטית כפי החסד:

אחר שביאר שני סוגי הנהגות: (א) הנהגה כללית. (ב) הנהגה פרטית, שהנהגה משתנה כפי עבודת האדם בקיום מצוות ה', ומבאר ענין הזה איך מרומזים בפסוקי התורה פרשת קרח.

וכדאי להסמך לזה, מה שהקשה הרה"ק בעל בני יששכר זלה"ה בספרו 'מגיד תעלומה' על אמרו ז"ל (ברכות ו) כל הקובע מקום לתפלתו אלוקי אברהם בעזרו, דמה ענין השכר הזה דייקא על מצוות קביעת מקום לתפלה, ותירץ, דכאשר האדם קובע מקום לתפלתו הרי הוא עושה מצוה עם חסד דהיינו שעושה יותר מהמצטרך, כי התורה צוה רק להתפלל, והוא רוצה ליתן יותר חשיבות וכבוד להתפלה לכן הוא קובע מקום מיוחד ועל ידי זה הוא מתפלל ביותר כוונת הלב, והרי הוא מראה בזה גודל אהבתו ויראתו להש"ת עד כמה הוא מצפה להתפלל תפלה כראוי ולא סתם אפדאווענען, ולכן מגיע לו שכרו אלוקי אברהם בעזרו, כי אברהם אבינו היה המרכבה למדת החסד, שפעולתה הוא לעשות יותר ממה שצריך, ולעזור אף למי שלא ביקש.

ומסביר שם החילוק בין לשון עזרה ולשון ישועה, כי 'ישועה' הכוונה אחר שכבר צעק וביקש להושיעו, כמו שאמר הכתוב (דברים כב כו) צַעֲקָה הַצֵּעֵרָה וְאִין מוֹשִׁיעַ לָהּ, אבל 'עזרה' הוא כשעזר עוד קודם הבקשה, כמו שאומרים בכל יום בתפלה עֲזֵרָת אֲבוֹתֵינוּ אֲתָהּ הוּא מְעוֹלָם, והכוונה שאבותינו הקדושים היה במדרגה גבוהה שהש"ת היה עוזר להם עוד קודם הבקשה, וממשיך מִגֵּן וּמוֹשִׁיעַ לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם שלדורות הבאים צורך הוא להתפלל מקודם ולה' הישועה, ולכן כיון שזה האיש עשה 'לפנים

ספר סידורו של שבת (שורש הראשון ענף ב - עלה ד ה)

משורת הדין' יותר ממה שנצטווה, וקבע מקום לתפלתו, לכן יגיע לו שכר משורש מדת החסד, שאלוקי אברהם בעזרו, שיקבל 'עזרה' היינו חסד ה' מבלי שיקבע מקודם.

הנהגת ה' עם משה רבינו:

ועתה מבאר רבינו בעל סידורו של שבת זלה"ה, איך משה רבינו בעצמו הסביר ענין אופן הנהגה השניה במעשה של קרח, כשהזהיר משה רבינו את קרח ועדתו על אשר הפריזו על המדה (איבערגעריסן דעם שטריקל) לחלוק על הש"ת ושליחו הנאמן משה רבינו, אז אמר להם משה רבינו (במדבר טו כח) בָּזֹאת תִּדְעוּן כִּי ה' שִׁלְחָנִי לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה, כִּי לֹא מִלְּפִי, נַעֲשֶׂה עִתָּה הַבַּחנָה, אִם כָּמוֹת כָּל הָאָדָם יִמְתָּן אֲלֵהָ, שֵׁאלָה הָאֲנָשִׁים יִמְתָּן תִּכְפֹּף בְּאוֹפֵן פְּשׁוּט כַּדָּרְךָ כֹּל הָאָרֶץ, וְזֶה סִימָן מוֹפְלָג כִּי לֹא ה' שִׁלְחָנִי, וְאִם בְּרִיאָה בְּכָרָה ה' וּפְצָתָה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ, וּבִלְעָה אֶתָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וַיִּרְדּוּ חַיִּים שְׂאֵלָה, וַיִּדְעָתָם כִּי נֶאֱצַו הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת ה', וְלִכְאוּרָה קִשָּׁה אִם יִתּוּדַע שְׂבָאמָת לֹא ה' שִׁלְחָנִי, אִם כֵּן הָרִי קִרַח צוּדֵק בְּטַעֲנָתוֹ נֹגַד מִשֶּׁה רַבִּינוּ, וְלִמָּה יִגִּיעַ לוֹ מִיָּתָהּ, הֲאֵי יוֹכֵל עוֹד לְחַיּוֹת שְׁנַיִם אֲרוּכִים.

ותוכן דבריו הקדושים, דכיון שהאדם עובד את ה' באהבה ויראה כראוי הרי הוא נכנס תחת סוג הנהגה השניה, שהש"ת משגיח עמו בפרטי פרטיות מדה כנגד מדה, ואם כן יתכן שהש"ת אהב את עבודת משה רבינו כל כך עד שדאג למלא כל מחסורו כמו האב האוהב את בנו ונוהג עמו בהנהגה פרטית מיוחדת, וכיון שהציץ ה' בתוך לבו וראה שהוא אוהב את אחיו אהרן, צוה ה' למנותו לכהן גדול כמו האב שעושה

חן החסידות

המשך מעמוד א'

אוהב ישראל (ד"ה ואלה המשפטים)

סידור ומיזוג מדת הדין במדת הרחמים

תוכן הענין: על ידי עבודתנו ממוזגים את מדת הדין עם מדת הרחמים העליונים, בכדי שלא תסתיר ותשנה שפע הרחמים כשיורד מלמעלה

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אֶשְׁר פָּשִׂים לְפָנֶיהֶם, וּמִרְגּוֹם אוֹנְקְלוֹס וְאֵלִין דִּינֵיא דִּי פֶסְדֵר קְדָמֵיהוֹן.

יש לרמוז בזה, דהנה ידוע דאית תליסר מכליין דרחמי, י"ג שבילים וצינורות שדרך שם נשפע יוורדים רחמים לבני אדם, והם הי"ג מיקוונא דיקנא עילאה קדישא [-י"ג תיקנים של הזקן העליון הקדוש], שהם ג'-ל רחום ומנון כו', ומחס ועל ידס נמשך כל השפעות טויות ורחמים ומסדים גדולים. והנה 'אָל' שהוא תיקון הראשון ושורש לכל הי"ג תיקונים, הוא לשון חוקף מלשון (יחזקאל יז יג) וְאֶת אֵלֵי הָאָרֶץ לָקַח, כי מדה זו הוא כוונת כל הדינין, ועל דרך (דניאל טו) וְעַתִּיק יוֹמִין יָמִיד, ופירש בזהר הקדוש 'ימיני על כרסיא לכפיש שצינין דנורא' [-עתיק יומין הוא ספירת הכתר, יושב על הכסא וכופה ניצוצי האש, הם הדינים הרוצים להתפשט ולהתגבר בעולם] עד כאן, ונמשך משם רק השפעות רחמים ומסדים נשגבים עליונין קדישין.

והמשבת הי"ג מיקוני דיקנא קדישא הזכרים לעיל, יולאים מפסוק (מיכה ז יח) מי ג'-ל כמוך נושא עון וגו' עד מימי קדם, והם י"ג, ונקראים בזהר

עצם רצונו יתברך להטיב לבריותיו אף בלי זכות, אכן השינוי שפעמים נפתחין הרחמים ופעמים נסתמין הרחמים, כל זה נתהווה לפי ערך המקבלים ההשפעה כלליהם וכמוצאם לעיל צפרשת וארלא שמצד הקב"ה אין שום שינוי בהשפע, ורק השפע משתנה בכל פעם לפי הכלים שבהם התחתונים מקבלים השפע, אם הכלי מזוכך נתגלה בהם רחמים, ואם הכלי אינו מזוכך אז משתנה צורת השפע לעיני המקבלים, לצורה של דינים חס ושלום.

ועיקר עבודתנו בתורה ובתפלה ובעשיית המצוות הוא רק להמתיק כל הדינין, ולהעלותן לשורשן הרמה צדוקה, ולסדרן ולייחד כל הכחות והמדות הקדושים וכל העולמות, כסידור ומיזוג הרחמים הטובים והמסדים באופן שעולמות התחתונים (תפארת ומלכות) לא יהיו מסתירים ומשנים את אור העליון הבא מכתה, רק יהיו בסדר ומיזוג אחד ובהשוואה אחת לעשות טוב לבני אדם, וכשיורד השפע למטה תהיה באותה צורה כלאשר נמשך מהימי קדם [-מספירת כתר הנקרא ימי קדם] צדוקה י"ג שצחא דעתיקא וכנוכר לעיל.

וזהו שמרגס אונקלוס וְאֵלִין דִּינֵיא דִּי פֶסְדֵר קְדָמֵיהוֹן, היינו אלו הדינין שבעולמות התחתונים (תפארת ומלכות) תראה להעלותן ולהשוותן לשורשן הרמה צדוקה לספירת הכתר, ולסדרן אותן ולהמתיק על ידי שתעלה אותן 'קדמיהו', היינו לייחדם צדוקה קדם' כסידור המיזוג בהשוואה אחת, שלא יסתירו התחתונים את השפע הבא מן העליונים, וכל זה כדי להמשיך השפעת רחמים ומסדים טובים וכרנון העליון האמיתי האחד כפי המתגלה למעלה בספירת כתר, והמשכיל יצין.

הקדוש 'שצחא דעתיקא' [-השבח של הכתר], והם הם מקור ושורש הרחמים לעילא לעילא, כמו שהיה צדוקה הקדום האמתות הפשוט, כי הי"ג מדות של ג'-ל רחום וכו', הם רק הכלים והצינורות להמשכת השפע העליון, אבל הי"ג הללו של מי ג'-ל כוונן, הם עצם ושורש האור העובר בתוך הצינורות, ומחס נמשך סידורי הרחמים והמסדים לכל העולמות העליונים ועד עולם התחתון.

אכן לאשר התגלות המדות והכחות נשגבות עליונות הולך להיות על ידי אלמנטים רבים, כדי שיוכל כל עולם ועולם לקבל זיו צהירות הוד כבודו יתברך לפי צחינתו, וכמוצאם לעיל שבלי הצמצום לא היו יכולים לסבול את האור הגדול, והטעם כי כל זמן שאינם מבקלים השפע על ידי 'זכות' שנתחדש מכת הצמצום, הרי זה נהמא דכיסופא שאין המקבל יכול לסבול מחמת הבושה שבה, וכיון שכל צמצום גורם דינים לזה נתהווה ציכול על ידי אלמנטים אחרים הדינים המקוטרגים תמיד על האדם למונע ממנו השפע רחמנא ליללן, ועל ידי הדינים גם כן ישנו מציאות חדשה של זכות ותוצה לפי ערך מעשי בני אדם ולפי ערך המקבלים כפי שינוי עליהם, כי מאמת יתברך לא תלא הרעות רק עולם הטוב והחסד שזהו

ביאור משולב

תוכן העניין: משה רבינו אמר שלא מינה ה' את אהרן לכהן גדול בשביל שמתנהג עמי בהנהגה השניה

עלה ד

ובזה הביאור ש'הנהגה השניה' הוא 'הנהגה פרטית' כפי פעולת האדם הטובה, פירשנו מה שאמר משה רבינו עליו השלום אל קרח ועדתו, אחר שלקח את עצמו לצד אחד לחלוק על הכהונה ועל משה רבינו, אמר לו משה רבינו: **בַּיּוֹמֵי הַדְּעוּן בִּי ה' שְׁלַחְנִי לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה, בִּי לֹא מִלְּבָבִי** אם ימות עתה כדרך כל הארץ אז הסימן שקרח צודק, ואם ימות במיתה משונה אז סימן שמושה רבינו צודק, ולכאורה קשה אם קרח צודק למה ימות, לזה אמר שיש מציאות שקרח צודק בזה שמושה רבינו רצה בלבו למנות את אהרן לכהן גדול, וכיון שהש"ת התנהג עמו ב'הנהגה השניה' שעל ידה רוצה האב למלאות כל משאלות בנו לזה צוה ה' למנותו לכהן גדול, נמצא שקרח צודק בטענתו, אבל עדיין הוא חייב מיתה כיון שלמעשה חלק על הש"ת, וכוונתו בלומר, שלהוציא מלבו של קרח אמר **שלא תחשדני אף בזה** שהגם שלא ביקשתי על המלוכה ועל הכהונה, אבל על כל פנים היה זאת בלבי לחשוב מחשבות לחפזי לזה, שיהיה אהרן אחי כהן גדול ואני מלך, והאב הרחמן מלך עולמים ברוך הוא וברוך שמו שראה והסתכל אל תוך לבי, והבין במחשבותי שרצוני בכך, עשה לי הכבוד הזה למלאות רצוני, והיה נעשה על ידי אתעורות דילי, כי כן הוא סדר הבריאה בהנהגה השניה, שכאשר הש"ת אוהב את איש יהודי העובד אותו בכל לב ונפש ועושה נחת רוח ליוצרו, אז גם הש"ת עושה לו נחת רוח וממלא כל משאלות לבו גם מה שעדיין לא ביקש, גם זה אל תעלה על לבך, וזה שאמר לו משה **בִּי לֹא מִלְּבָבִי, שלא היה זאת אפילו בלבבי** לחשוב כן, ורק עשיתי זאת למנות את אחי אהרן לכהן גדול בעל כרחי שלא ברצוני, כמו בכל השליחות ששלחני ה', שעשיתי שליחותי באהבה מפני פקודת המלך כן הוא גם בזה, שבאמת לא חשבתי כלל על זה, ורק ה' שְׁלַחְנִי לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה, וקיימתי לעשות כדברו.

והמשך משה לומר אל קרח, מופת בזה אתן לך, אם פְּמוֹת כָּל הָאָדָם וְגו' שימיתו כדרך כל הארץ, אז תדע כי לא ה' שְׁלַחְנִי, בלומר לא עשיתי הדבר בתורת שליחות המקום 'לברך', כי אם בהתעורבות התעוררות רצון משלי, שגם נפשי חשקה לזה הכבוד שיהא אהרן אחי כהן גדול וכו', והש"ת צוה כן כדי למלאות רצוני, רק משום שקרח עבר על רצון ה' מגיע לו מיתה.

וְאֵיךְ אֵם בְּרִיאָה יְבָרָא שלא ימות כדרך כל הארץ, אלא וּפְצָתָה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וְגו' וימות במיתה משונה, אז וַיִּדְעָתָם בִּי נֶאֱצָו הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת ה', שרצו לעבור את פי ה' בעצמו, מה שהיה רצון ה' לברך בזה, ובאופן זה יהיה סימן מופלג, כיון שלא יהיה המופת הזה שימות במיתה משונה ולא יעשה הקדוש ברוך הוא גם הלז של פתיחת פי הארץ כי אם רק כשעשיתי זאת בדרך כל השליחות של מקום בלבד בלי שום רצון עצמי, וכשיהיה המופת הנזכר תדעון שלא היתה זאת בלבבי ומחשבותי כשום אופן בעולם, רק לקיים בזה שליחות ומצות בוראי.

עלה ה

ומענין לענין יש להסמין לכאן מה שמעתי בזה דבר נפלא הפלא ופלא, בשם מחותני, ירד ה' ויריד נפשי, הרב הנאון החסיד המפורסם, נור הקודש איש אלקים קדוש, מו"ה אברהם יהושע העשיל נר"ו (נטריה רחמנא ופרקיה, הש"ת ישמרהו ויצילהו) האב בית דין דקהלה קדושה 'אפטא', ועתה הוא אשר הורם ואשר הונף אל קרית מלך רב קהלה קדושה 'יאם' הבררה יע"א.

הכל למען בנו האהוב אצלו, ולכן מגיע לקרח לכל הפחות מיתה טבעית משום שלמעשה הרי הוא חולק על הש"ת.

אך למעשה אמר משה רבינו שאכן לא כן היה, **בִּי לֹא מִלְּבָבִי**, שבענין זה לא עלתה בלבי כלל להגדיל את אהרן אחי, ואפילו אחר התמנותו לכהן גדול לא היה בלבי שום שמחה עצמית שאחי נעשה כהן גדול, רק עשיתי במסירת נפש למלאות רצון הש"ת, נמצא שחלק רק על הש"ת, ובחינם נלחם עמי, ולכן מגיע לו מיתה שלא כטבע העולם שיפתח הארץ את פיה.

ויש לציין דבר נורא שאמר הרה"ק בעל דברי חיים מצאנז זלה"ה, במענה לאנשי עיר אחד שעשו פעולות נגד המרא דאתרא דשם, כי גם אם אין הצדק עם המרא דאתרא בדבר אחד, כיון שבכללותו הוא רב תלמיד חכם וירא אלקים ורוצה להעמיד הדת על תילה, ולהרים בעירו דגל התורה והיראה, על כן החולק עליו יהיה מי שיהיה ובאיזה אופן שיהיה, בעל כרחך יהיה לו מפלה ועונש מיתה רחמנא ליצלן, רק החילוק הוא, באם אין הצדק עם הרב בדבר הזה [כי האדם עלול לשגיאות גם אם כנראה ארוים גובהו ובפרט במקום מחלוקת] עם כל זה בעל מחלוקתו החולק עליו ימות רח"ל כנזכר, אכן רק ימות על מטתו כדרך העולם, וזה שאמר משה רבינו אם פְּמוֹת כָּל הָאָדָם יִמְתּוּן אֵלֶּה אז הראיה כי לא ה' שְׁלַחְנִי, ואין הצדק אתי בענין זה, ואם בְּרִיאָה יְבָרָא ה' וּפְצָתָה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וְגו' היינו שימות מיתה ומפלה משונה רחמנא ליצלן, אז וַיִּדְעָתָם בִּי נֶאֱצָו הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת ה' שהצדק אתי 'בענין זה' גם כן, ושתיים רעות עשו האחד ללחום נגד המנהיג מרא דאתרא, והשני ללחום נגד הדבר הזה בעצמותו שהצדק אתי, על כן נקרא בזה נאצו את ד' (דברי תורה מונקאטש, ח"ב סי' לח).

רבינו הקדוש מאפטא:

ומענין לענין מביא ביאור נפלא מאת הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא זלה"ה, שכאשר הגיע עתו של משה רבינו, לא היה שום עבירה בידו שבעבורה יתחייב להסתלק מן העולם, לכן התחכם הש"ת להטיל עליו שליחות אל האבות הקדושים, וכיון ששמע שזה רצון ה' הפקיר את גופו בכדי ששנמתו תוכל לעוף אל האבות הקדושים למסור את השליחות.

כדי לציין שהרה"ק מאפטא היה אחד מארבע גדולי עולם תלמידי הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזנסק זלה"ה שקיבלו את כוחות הקדושה מרוב הגדול הרבי ר' אלימלך קודם הסתלקותו, רבינו החוזה מלובלין זלה"ה קיבל קדושת העינים, רבינו הרבי ר' מענדלע מרימינוב זלה"ה קיבל את המוח, והרה"ק המגיד מקאזניץ זלה"ה קיבל את הלב, והרה"ק מאפטא קיבל את כח הקדושה שבפיו, ולכן דיבר הרבה גוזמאות שרוב בני אדם לא הבינו כלל כוונתו בקודש, וגם היה לו עבודה גדולה בתיקוני המאכלים שאכל הרבה יותר מטבע האנושי, וכל עבודתו היתה קודש קדשים למעלה מהטבע, וידוע שקודם הסתלקותו בעמדו אצל שלחנא אמר 'שלחן שלחן אתה תהיה העד שלי אצל הבית דין של מעלה, שכל אכילתי היתה לשם שמים'.

אמרו עליו במליצה ה' מְלַכּוּתָהּ קְאִים לְעַלְמָם, שמלכותו היינו רבנותו תתקיים, שהנהיג ברבנות בארבע עיירות כמו הראשי תיבות של תיבת קאים, על הסדר כזה, קאלבסוב, אפטא, יאס, מעזיבוש, כשהעתיק משכנו לעיר יאס ביקשו מאוד אנשי עיר אפטא שישאר שם, אך כיון שעיר יאס היתה עיר ואם בישראל והיה מקום מוכשר ביותר להרביץ תורה וקדושה באופן גדול, לכן נסע לשם, אך הבטיח לאנשי עיר אפטא ששמים ישאר אצלו לעולם, וכן הוה שנקרא עד היום הזה בשם דער אפטער רב.

ויהי בשנת תקע"ב כאשר נסתלק הרה"ק הרבי ר' ברוך מעזיבוש זלה"ה, ביום ח"י כסלו, שהיה אב"ד בעיר מעזיבוש, השתוקקו כל גדולי עולם לזכות לזכות לבשת על כסא הרבנות במקום שרבינו הקדוש מרן הבעל שם טוב זלה"ה הניח את חותמו בקודש, וקדושתו נשאר שמה בהשראה לנצח, ובהיות הרה"ק מאפטא זקן הצדיקים זכה לקבל המשרה על שכמו, לקבל משרת הרבנות בעיר מעזיבוש, אחר שהבטיח שיעמוד לשרת שם לכל הפחות י"ב שנים ומחצה כמו הרה"ק הרבי ר' ברוך"ל, וכן היה שהיה שם אב"ד עד יום פטירתו, ה' ניסן שנת תקפ"ה לפ"ק, ושם מנוחתו כבוד. - ואלו הדברים המוזכרים כאן בספר נכתבו בזמן שנסע מעיר אפטא אל עיר יאס.

ודבר חידושו הוא שקראו כאן בתואר מחותני, כי ידוע שבנו של רבינו בעל סידורו של שבת בשם ר' קלמן, היה חתן הרה"ק מאפטא, אבל לדאבון לב נחרב הבית, כי ר' קלמן לא התנהג על דרך הישר רח"ל, וגירש אותה, ואמר הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זלה"ה, שההתנהגות הלזו של בנו היתה נסיבה מן השמים, למען יוכל להמליץ לפני הקב"ה, ראה כי אני בשר ודם ואוהב את בני ומקרבו הגם שאני מלא צער על שאינו הולך בדרך הישר, כן גם אתה תרחם על בניך, כי בין כך ובין כך קרויים בנים. אכן אחר הסתלקות אביו שב בתשובה וחזר אל דרך הישרה.

את ראשן, מי כפף את ראש בני ישראל שיצטרך להגביהם, ועוד הבה נתבונן בענין הפרשה: ב] בפרשה זו פרשת משפטים רואין ענין נפלא, בתחילתה מדובר ב'משפטים' הרומזים על דינים, וגם בפשטות הם הלכות וסוגיות עמוקות, עד שכל תינוק בי רב יודע שפרשת משפטים הוא פרשה קשה, ומשתמשים בה לדוגמא על שווערע סדרה, ולעומת זה בסוף הסדרה מדובר מענינים רכים ונאים המושכים את הלב, פרשת מתן תורה ואמירת נעשה ונשמע, כריתת ברית בין השי"ת עם בני ישראל, וטעמא בעי. ג] למה בכל פרשת קבלת התורה בפרשת יתרו לא נכתב 'נעשה ונשמע' רק נעשה, ולמה המתן התורה עד סוף פרשת משפטים לכתוב נעשה ונשמע, שזהו עיקר גמר ההחלטה לקבלת תורתנו הקדושה. ד] כמעט בכל שנה ושנה (חוץ משנת העיבור) משמש פרשת משפטים כגשר המעביר מן ימי התשובה ותיקון המעשים של ימי השובבי"ם, אל הימים השמחים ימי אדר ופורים, וליכא מידי דלא רמיזא.

אך הענין יתכן, על פי מה דאיתא בספר הקדוש קדושת לוי, שענין העלאת ניצוצין גורם שמחה, כמו אדם שנאבדו לו מרגליות יקר באשפה, ואיש אחד הצליח להגביהם ולהחזירן, שבודאי הוא שמח מאוד לקבלן בחזרה, ובכן כיון שעיקר ימי השובבי"ם הוא להעלות הניצוצין קדושה שנתפזרו בעונותינו הרבים בין הקליפות (כמו שביארנו באורך בגליון פ' שמות), לכן אחר עבודת ימי השובבי"ם נעשה שמחה גדולה בשמים, וזה השמחה נשפע למטה על חודש אדר, ונמצא לפי זה שכפי עבודת ימי השובבי"ם, כן יהיה גדולת שמחתו בימי הפורים הבאים לקראתנו לשלום בס"ה.

והנה מרן החתם סופר זלה"ה חידש לן דבר נפלא, דאיתא במשנה (עדיית פ"ב מ"ה) מִשְׁפֵּט הַמְצַרִּים שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי חֳדָשׁ, שהמצריים סבלו מכות י"ב חודש לעונש על חטאם, ומקשה הלא איתא בגמרא ראש השנה שמכת דם התחילה ביום ראש השנה שהוא ירשן חודש תשרי, וביום ט"ו ניסן ליל הפסח כבר יצאנו מצרים, נמצא שבסך הכל היו המכות רק שבע חודשים ומחצה (עם חודש העיבור), והיכן הם ה"ב חודש? ותירץ, שהחשבון מתחיל מחודש ניסן שלפני תשרי, הזמן שמשך רבינו עם אהרן הכהן באו בראשונה אל פרעה בשליחות השי"ת, ואלו החדשים גם כן נחשבים למשפט המצריים.

ודבריו הקדושים עדיין צריכין ביאור, הלא אז לא סבלו המצריים שום מכות, אדרבה פרעה אמר אז מי ה' אֲשֶׁר אֶשְׁמַע אֶשְׁמַע קְלוֹ, וגור אומר תִּקְבֵּד הָעֶבֶדְהָ, וכדמבאר מרן החתם סופר שאז סבלו משה ואהרן בזיונות עצומות, עד שהתחבאו עצמם ונעלמו מתוך הקהל, על ששה חדשים שלימים עד ראש השנה, ואם כן האיך נחשב זאת כמכה להמצריים?

אך איתא בגמרא (ברכות ה.) שלש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל וכולן לא נתנן אלא על ידי יסורין, והסביר הרה"ק בעל שפת אמת זלה"ה שכל דבר טוב צריך להיות בבחינת וְיִהְיֶה עֲרֵב וְיִהְיֶה בָקָה, קודם חושך ואחר כך אור, קודם יסורין ואחר כך שלווה, כשאתה רוצה לאכול פרי מתוק תפגוש מקודם קליפה עבה, כי כן דרכה של עולם קליפה

קודמת לפרי, וכפי גודל הטוב העתיד כך גודל הרע הקודמת לה, ולכן צדיקים תחילתן יסורים וסופן שלווה, כפי גודל היסורים כך גודל השלוה שלאחריה, וכמו כשבונים בנין גדול צריכין מקודם לחפור בעומק בקרקע, וכפי העומק שחופרין מקודם כך יותר גבוה יהיה הבנין.

ולכן יתכן כיון שכל תכלית המכות היתה בעבור בני ישראל להתחזק באמונת ה', המצריים היו הכלים לקבל המכות כדי שעל ידיהם ילמדו ישראל בידעיה גמורה אני הו"ה נאמן לשלם שכר ונאמן להפרע, וכמו שאמר הרה"ק הרבי ר' הערש מרימינוב זלה"ה, שבכל מכה ומכה האירו עיניהם של ישראל יותר ויותר, עד שנודעו ונעשו כולם רוחניים בכל הקומה, ואז נעשו מוכנים לקבלת התורה בעשר דברותיה (באר המים פ' בשלח), אם כן היו המכות בחינת הטוב למשה רבינו, ונמצא שאלו הששה חדשים בזיונות למשה רבינו היו היסורין שקודם השלוה, וכיון שבאיכות היסורים תלוי איכות השלוה שלאחריה, ממילא כבר נחשבו אלו ה"ב חודש כחלק מהמכות של המצריים, כי תכלית המכות לא היו המצריים רק בני ישראל שיקבלו מזה גדלות, ולזה הגדלות היה נצרך עוד ששה חדשים של 'תכבד העבודה' כי רק על ידי זה היה יכול להיות עשר מכות.

וכן הוא אצלינו, כי אלו הששה שבועות של ימי השובבי"ם, הם בחינת היסורים שקודם השלוה והשמחה של חודש אדר, וכפי עבודת האדם בימי השובבי"ם כן תוגדל שמחתו בימי השמחה [ואם יחשוב האדם, אי ווי געוואלד רבנו של עולם, לא זכיתי לערוך את ימי השובבי"ם כראוי, מה אוכל לעשות עכשיו לזכות לפורים שמח, תדע ידידי, שזה האנחה שאתה מתאנח עכשיו, הן המה היסורים, טובה מרדות אחת בלבד של אדם יותר ממאה מלקיות, ובאמת הרי כל אדם זכה כמה פעמים בימי השובבי"ם לכל הפחות להתאנח על קיצורו בעבודת ה', כל אדם אמר לכל הפחות איזה קאפיטלן תהלים, כל אחד עשה איזה פעולה להשי"ת ולכל הפחות במחשבה, וכל זה מצטרף לטובה], וכפי גודל האנחה 'אוי איך האב נאך גארנישט געטוהן' כך תהיה גודל השמחה לאחריה.

ולכן תמצא שברוב השנים קורין פרשת שקלים שהוא התחלת ארבע פרשיות ימי שמחה, דייקא בפרשת משפטים, כי משפטים הוא דינים וגם משפטים היינו יסורים, והפשט עולה ביחד עם הכוונה, כי הוא באמת 'שווערע סדרה' עם הלכות עמוקות, וכמו הוראת הסדרה שאי אפשר לזכות לההטבה שלבסוף, אל ה'זיסע סדרה' ששם מבואר תכלית הטובה של מתן תורה שהוא 'נעשה ונשמע', עד שיעברו מקודם ה'תחילתן יסורין' בהדינים של 'ואלה המשפטים', כן הוא גם בקריאת פרשת שקלים שהוא הגשר והמעבר בין ימי היסורים לימי השמחה, שיש לאדם לדעת שכפי היסורים והאנחות של ימי השובבי"ם כן יהיו אצלו ימי השמחה בחודש אדר.

והנה טבען של יסורים הוא, שהמה כופפים את קומת האדם, כמו שאומרים העולם על בעל יסורים 'ער איז איינגעקראטשעט פון יסורים' ה'

ישמרינו, כי זה פעולתן של יסורים לכפוף את הראש, והפעולה הראשונה שהאדם עושה כשיש לו יסורים 'ער לייגט אראפ דעם קאפ', והולך שחוח ומעונה, ולעומתו מי שהוא בשמחה הולך בקומה זקופה ומרים ראשו, ולכן אחר שעברו ימי השובבי"ם שהם ימי יסורים, הרי היה לכל אחד צער ועגמת נפש מהפגמים שלו, ולכל הפחות צער ממה שלא הצליח לעשות ולתקן מה שהיה ביכולתו לתקן, ומזה הצער נכפף הראש, כמו שאומרים בוידוי דרבינו נסים, אִין לִי פֶה לְהַשִּׁיב וְלֹא מִצַּח לְהִירֵם רֹאשׁ, כִּי מִפְּנֵי שְׁעוֹנוֹתַי רָבוּ מִלְּמוֹנוֹת וְחַטָּאתַי עָצְמוּ מִסִּפְּרָה, וְכַמְּשֵׁא כְּבֹד יִכְבְּדוּ מִמֶּנִּי, מִתְּוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי בְּכִפְיַת רֹאשׁ, בְּכִפְיַת קוֹמָה, הִרִי שֶׁהַחַטָּאִים כּוֹפְפִים אֶת הָרֹאשׁ הַקּוֹמָה שֶׁל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וְכַמוּ שֶׁהַסִּבֵּר בְּאוּר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ (ר"פ תשא) שֶׁהַחוּטָא גּוֹרֵם בְּחַטָּאוֹ כְּפִיַת רֹאשׁוֹ, כִּי בְּחִינַת הָרֵעַ מְהוּתָהּ הִיא אֵל אֶרֶץ תְּבִיט כִּי שְׁפֵלָה הִיא, וּבְחִינַת הַקְּדוּשָׁה הִיא נְשִׂיאת רֹאשׁ וְהִרְמַת מְהוּתָהּ וְהַאיכות עֵי"ש, וְכַעֲנִין זֶה הוּא גַם בְּגִשְׁמִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַרְה"ק הַרְבִּי ר' הָעֵרֶשׁ מְרִימֵנוּב זֶלַה"ה מִי שִׁישׁ לוֹ פֶּרְנֶסֶה יֵשׁ לוֹ הִרְמַת רֹאשׁ.

אכן עתה בסיום ימי השובבי"ם כבר נגמרו ימי היסורין, וכל הניצוצין שנפלו בעונותינו הרבים אל עמקי הקליפות כבר עלו למעלה כל אחד כפי השגת ידו, ועתה בא יבוא ברנה משה רבינו רעיא מהימנא של הכלל ישראל, ואומר לישראל 'חזקו ואמצו' שלמו ימי היסורים והצער, ועתה מתחילין ימי שלווה ושמחה, והגיע הזמן לזקוף את הראש ולהיות שמח וטוב לב, בפנימיות והיצוניות.

ואולי יש להוסיף, כי אלו הששה חדשים שמשה רבינו היה לו כפיפת הראש באופן נורא מלא בושה מדתן ואבירים בגלוי, ומכל ישראל בסתר, שכפי שהיה נראה אז סבלו קישוי השיעבוד רק בשבילן, אם כן היו אלו היסורים של כפיפת הראש סיבה להרמת ראשו אחר כך באופן גדול מאוד, כמו שאמר הכתוב (שמות יא) גַם הָאִישׁ מִשֶׁה גָּדוֹל מְאֹד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, בְּעֵינָי עֲבָדֵי פְרָעָה וּבְעֵינָי הָעָם, לִכֵּן עֵתָה בְּסִיּוּם יְמֵי הַשּׁוֹבְבִי"ם כְּאִשֶׁר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵינֶם מְרַגְּשִׁים כַּח וְאוֹמֵץ לְזַקֹּף אֶת הָרֹאשׁ לִיכַנֵּס אֶל תוֹךְ יְמֵי הַשְּׂמֵחָה, כִּי כֵּל אֶחָד יוֹדֵעַ נִגְעֵי לִבְבוֹ, לִכֵּן אוֹמַר הַשִּׁ"ת לְמֹשֶׁה רְבִינּוּ עֲמוּד מִקְבֵּרְךָ, וְלֶךְ אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְזַקֹּף אֶת רֹאשָׁן, אֲתָה יוֹדֵעַ הַהֲרַגְשׁ שֶׁל כְּפִיַת הָרֹאשׁ וְאֲתָה יוֹדֵעַ הַאיךְ לְזַקֹּף אֶת הָרֹאשׁ, לֶךְ וְהוֹשַׁע אֶת יִשְׂרָאֵל, שִׁיכּוֹל לִיכַנֵּס בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לִבָּב אֶל יְמֵי הַשְּׂמֵחָה.

ובכן, בשבת קודש הלזה כשקורין פרשת שקלים שבה מאיר אות ה' תתאה הרומז על בני ישראל המקבלים הקדושה משלש אותיות הראשונות של השם הו"ה הרומז על השפעת השי"ת, בזה השבת אנו עומדים ומחכים לקבל פני משה רבינו, שיבוא לזקוף את ראשנו 'איינמאל פאר אלעמאל', ויאמר די לכפיפת הראש ולצרות ישראל, וכפי גודל הצרות והיסורים שכבר עברו על ראש בני ישראל באורך הגליות כן יגביה את ראש בני ישראל למעלה למעלה, לזכות לחודש אדר שמח ומרומם, ולשמחה האמיתית בביאת גואל צדיק במהרה בימינו אמן.

שפתי חן לשבת

הקדמה ב - חול מכין לשבת

בו יתבאר אופני ודרכי ההכנה שצדיכין להכין את עצמו לקראת שבת קודש בכדי שיוכלו לקבל ההארות הקדושות של קדושת השבת

וְהָיָה בַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהִכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר יִבְיֵאוּ, אמרו חכמינו זכרונם לברכה (ריש ביצה) חול מכין לשבת, מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת (ע"ז ג.), שאי אפשר לזכות לקבל ברכת השבת קדושתה והשפעתה, בלי הכנה דרבה בששת ימי החול, והטעם, כי יום השביעי נברא על ידי ספירת מלכות שהיא כמו קערה רלית לה מגרמה כלום, וכל כוחה היא מקבלת מעליונות על ידי יום השישי הנברא על ידי ספירת היסוד, שהוא צינור המוריד את השפע מכל הספירות אל יום השבת שהוא ספירת מלכות, לכן גם השפעות השבת הן בנשמי והן ברוחני הכל תלוי בהכנת האדם בימות החול.

ומהו ההכנה:

הכנה בנשמי: בכל ימי השבוע יעלה במחשבתו את יום השבת, שאם יזדמן לו מאכל נאה יקננו ויניחנו לכבוד שבת, ובכל יום כשמשכים למלאכתו יכוון שיהיה לו ממוזן בריווח לכבד את השבת, ובהגיע יום השישי ישכים בבוקר להכין כל צרכי שבת, ויטריח בעצמו בעסק הכנה לכבוד שבת אפילו יש לו כמה עבדים, כמו שמצינו (שבת קיט.) שחכמי ישראל התנאים ואמוראים קדושי עליון עשו כן, כמו רבא שמלח בעצמו את הדגים, ורב נחמן הכנים לביתו החבילות של שבת, וגם יעסוק בתיקון הנרות שהאשה תדליק לכבוד שבת, ויכין את גופו בטבילה במקוה, רחיצת פניו ידיו ורגליו במים חמין, כמבואר כל זה להלן בפרטיות, בכדי שכאשר יגיע זמן שבת כבר יהיה כל מלאכתו עשויה, ויוכל להיות מן הממהרים לבוא אל השבת, כמנוחה ושמחה.

הכנה ברוחני: ששת ימי החול נבראו על ידי הששה ספירות [חסד גבורה תפארת, נצח הוד יסוד], וכל תכליתם הוא להשפיע אורם והשפעתם אל מדה השביעית 'מלכות' שהיא יום השבת, ולכן יש לאדם לזכור בכל יום את הספירה הפועל ביומו, לידע שכל השפעת היום הוא להאיר אל המלכות, היינו שעל ידי מעשיו שבכל יום זוכה ביום השבת לתוספות אורה, ולהאיר ביותר את הנשמה יתירה שלו.

ובכל יום ויום יש לזכור להשתוקק ולכסוף, מתי יבוא יום השבת קודש, כמו שנאמר (שמות כ ח) וְזָכַרְתָּ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ, ולכל הפחות לכוון בעת אמירת השיר של יום היום יום ראשון בשבת להשתוקק לקבל קדושת השבת, גם באמירת קריאת שמע שחרית וערבית כשאומר וּזְכַרְתָּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה', יזכור מצות שבת ששקולה כנגד כל המצות.

ועל ידי זה ירוויח עוד, שגם בחול יאיר בנפשו אור תוספת קדושת השבת, שעל ידה מתקדשים כל ששת ימי המעשה.

והנה נשמת האדם כלולה מחמשה חלקים: (א) נפש, (ב) רוח, (ג) נשמה, (ד) חיה, (ה) יחידה, וכולם מתברכים ומתקדשים בקדושת השבת, חלק הנפש מקבל 'תוספת נפש' של קדושת שבת, חלק הרוח מקבל 'תוספת רוח' של קדושת שבת, חלק הנשמה מקבל 'תוספת נשמה' של קדושת שבת, ואלו הקדושות אינם באים מעצמם, כי נצרך לזה הכנה דרבה, לפנות להם מקום ובית

דירה על ידי זיכור חומריות הגוף, שתהא ראויה לקבל הקדושה (ושני החלקים הנשארים 'חיה ויחידה' באים מעצמם).

ולכן חוץ מההכנה כללית כל ימי השבוע הנזכר לעיל, עוד יש סדר הכנה של שלשה ימים הסמוכים לשבת, כדלהלן:

ביום רביעי: יש לעסוק במצוות התלוי במעשה, ובפרט במצוות הנעשות על ידי הרגליים, ועל ידי זה מקבלים תוספת שבת בבחינת נפש, המאירה בשלש ספירות תחתונות נה"י, שהם חלק התחתון בגוף האדם הנקראים 'כלי מעשה'. [ובעת אמירת השיר של יום יכוון שיושפע עליו אור שבת הבאה על ידי הארת שם א"ל אדני"].

ביום חמישי: יש לעסוק במצוות התלוי בדיבור, לעסוק ביותר בתפלה ולימוד התורה, ולזה תיקן עזרא הסופר לקרות ביום חמישי [ושני] בספר תורה, כי פעולת הדיבור הוא על ידי הרוח, ועל ידי זה מקבלים תוספת שבת בבחינת רוח, המאירה בשלש ספירות ראשונות חג"ת, שהם חלק העליון בגוף האדם ששם נמצאים הריאה והקנה שהם 'כלי הדיבור'. [ובעת אמירת השיר של יום יכוון שיושפע עליו אור שבת הבאה על ידי הארת שם א"ל הוי"ה].

ביום השישי: יש לעסוק בבחינת מחשבה, למהר מחשבתו מכל לכוון של מחשבות זרות, ולמלאותה ברעיונות של תורה ומצוות, והשתוקקות אל השבת קודש, ועל ידי זה מקבלים תוספת שבת בבחינת נשמה, המאירה בספירת בינה, שהיא חלק מהמוחין

שבראש האדם שהם 'כלי המחשבה'.
[ובעת אמירת השיר של יום יכוון שיושפע
עליו אור שבת הבאה על ידי הארת שם
א"ל שד"י].

והיות שיום השישי הוא צינור המקבל
כל ההשפעות להעבירם אל
המלכות, יש בו תוספות עבודה בהכנה
דרבה אל השבת קודש במחשבה דיבור
ומעשה, כדלהלן:

הכנה במחשבה: בליל שישי יש להעלות
במחשבתו כל כוונת קבלת שבת,
כמו כל מאורע החביב לאדם שמרבה
לחשוב ולהתבונן בה קודם שיגיע עת
דודים, ולכן מנהג חסידים להתאסף בליל
שישי ולעסוק בתורה ועבודה והתחזקות,
כגון בלימוד פרשת השבוע עם פירוש רש"י
ומפרשי התורה שיש בה סגולה מיוחדת
לעורר נשמת האדם, או לנגן זמירות
שירות ותשבחות וכיוצא, הכל כדי לעורר
הלב להיות כלי לקבל קדושת השבת.

הכנה בדיבור: ביום השישי יזהר לקרות
ביום השישי כל הפרשה כולה
שנים מקרא ואחד תרגום, וכן בכל פעולה
שעושה במעשה יאמר במו פיו שעושה
זאת לכבוד שבת קודש.

הכנה במעשה: ביום השישי ישכים
בבוקר לעשות כל ההכנות
הדרושות לצורך השבת כמבואר לעיל, גם
יזהר לשלם חובותיו מבעוד יום כדי לקיים
מצות ב'ומו ת'תן ש'ברו (ראשי תיבות 'שבת'),
יש לישן ביום ערב שבת להיות רגוע ומוכן
לקבל קדושת השבת, ואחר צהרים ימעות
כל מאכלי שבת, הנקרא פועמיה, ויטהר
עצמו במבילה במקוה, וגם סמוך לשבת

יש להוסיף לעשות איזה פעולה של הכנה
לשבת (ויחבאר א"ה להלן כל ענין על מקומו).

הכנה פנימית: בערב שבת אחר צהרים
יש עוד איזה סוגי הכנה באופן
פנימי, כמו שאמרו חכמינו ז"ל שצריכין
לומר בתוך ביתו, היינו אל גופו, לחפש
בעומקי לבבו אם כבר עשה אלו פעולות
של הכנה: (א) עשרתם, לפרוש מכל
מירדות החול ומזוהמת העונות עד שיעשה

את גופו מרכבה אל ה'עשר' (ספירות. ב)
ערבתם, להמתיק הדינים שנתהוו בימות
החול (מלשון כי קולך 'ערב, גם 'עירוב' עולה
'חסד גבורה'). ג) הדליקו את הנר, להמשיך
ההשפעות וברכות מרובות מן השמים
שיאירו את ביתו, על ידי 'הדלקת הנר'.

ועל ידי הכנות הללו יזכה שיאיר עליו
ועל ביתו אור הנפלא של קדושת
השבת, שאין ערוך לה.

ימים השמחים של פורים
וארבע פרשיות מתקדים וכאים

אתה רוצה לידע מה הם ד' פרשיות?

מאת: הרב משה מנחם
אד קע נישט צונין צו די ד' פרשיות אן לענען שפתי חן

כדאי להתחיל עתה לעשות, הכנה דרבה,
על ידי הלימוד בספר הנפלא

שפתי חן

ד' פרשיות ופורים

הנרפם מחדש

ושם תמצא מביאר כטוב טעם ודעת
טעמי המצוה עפ"י משנתם של
רבתינו הקדושים תלמידי הבעש"ט
זלה"ה ז"ע, וביאורים מתקנים על כל
פרט וכל חלק של המצוות והחיובות
בזדוש הלוה,

להשיג בכל חניות הספרים
מכירה הראשית: שארץ 718-812-5120
בארץ: הפצה וועג 053-315-6312

ברצונך לקבל הגליון בכל שבוע, ואין
לך אפשרות לקבל על אימייל, סדרנו
במ"ד שיוכלו לקבל גם על הפאסט.
נא להתקשר עם המערכת
646.838.1822

יוצא לאור ע"י
מכון שפתי חן
לקבל, לנר, להעיר על תגליון וכן לקבל
הגליון על הפאסט נא להתקשר עם המכון
646-838-1822
gilyonsc@gmail.com

זכות פרנס הגליון נתנדב
לע"נ החסיד המרום
ר' אברהם מרדכי בן ר' צבי דייטש ז"ל
מעיר קערעסטיר יצ"ו
מגדולי המקורבים של הרה"ק רבי ישעי' לע זלה"ה